

ΠΩΣ ΒΕΛΤΙΩΝΕΤΑΙ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ

ΠΟΣΟ ΑΛΛΑΖΕΙ ΤΙΣ ΖΩΕΣ ΜΑΣ Η ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ

● Το πρακτικό όφελος από την **ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας** ● Τα **κέρδη** για τον μέσο πολίτη, το **κόστος ζωής** και η **ροή του χρήματος** ● Γιατί οι επιχειρήσεις αλλάζουν επίπεδο ως προς τη χρηματοδότησή τους και **πώς ανοίγει ο δρόμος για νέες επενδύσεις** ● Το πολιτικό πλεονέκτημα του Μαξίμου

ΓΡΑΦΟΥΝ ΣΤΑ «Π»:

Αλέξης Πατέλης, Χάρης Θεοκάρης,

Νίκος Βέττας, Σοφία Κουνενάκη - Εφραίμογλου

ΠΟΛΙΤΙΚΗ. 08 - 11

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ
ΧΑΡΗ ΘΕΟΧΑΡΗ,
ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Νίκη για κάθε Ελληνίδα και κάθε Έλληνα

Πριν από λίγες ημέρες, η Ελλάδα πραγματοποίησε ένα ποιοτικό άλμα σε ό,τι αφορά την εθνική οικονομία, το διεθνές κύρος και την αξιοπιστία της. Μετά από 13 ολόκληρα χρόνια, η πατρίδα μας κατέκτησε (ανέκτησε, για να είμαι ακριβής) την επενδυτική βαθμίδα, βάση της θετικής αξιολόγησης από τον οίκο Standard & Poor's (S&P). Βεβαίως, από την αρχή της χρονιάς είχαν προηγηθεί παρόμοια, ιδιαίτερος ενθαρρυντικά, προμηνύματα και η συγκεκριμένη αξιολόγηση ήταν η τρίτη αναβάθμιση της Ελλάδας σε επενδυτική βαθμίδα κατά τη διάρκεια του 2023. Ωστόσο, το κρίσιμο σκαλοπάτι το οποίο ανεβήκαμε κάρη στην αναβάθμιση της χώρας μας στα Global Ratings της Standard & Poor's ήταν η πρώτη «ψήφος εμπιστοσύνης» που απονέμεται στην Ελλάδα από έναν εκ των τριών κορυφαίων οίκων αξιολόγησης στον κόσμο. Η επενδυτική βαθμίδα είναι μια εξαιρετικά θετική εξέλιξη, από την άποψη των προοπτικών της εθνικής μας οικονομίας, την προσέκλυση ξένων επενδυτών και γενικότερα την ανάπτυξη. Φαντάζομαι πως ο καθένας μπορεί να καταλάβει ότι, όταν σημειώνεται πρόοδος στους προηγούμενους δείκτες, το άμεσο αποτέλεσμα είναι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, νέων ευκαιριών προσωπικής ανέλιξης για χιλιάδες παραγωγικούς Έλληνες και Ελληνίδες. Και, πάνω από όλα, περαιτέρω μείωση της ανεργίας στη χώρα μας.

Παρ' όλα αυτά, νομίζω ότι δεν είναι άμεσα αντιληπτός ο πραγματικός αντίκτυπος της συγκεκριμένης εξέλιξης στο επίπεδο της καθημερινότητας. Το πόσο σημαντική είναι η επενδυτική βαθμίδα για την πορεία της ελληνικής κοινωνίας, εν συνόλω, προς την ευημερία.

Κατ' αρχάς, η έννοια της «εμπιστοσύνης» στον οικονομικό τομέα δεν είναι κάτι αφηρημένο. Απεναντίας, η εμπιστοσύνη των ξένων αγορών στην Ελλάδα μεταφράζεται σε πολύ συγκεκριμένα στοιχεία, τα οποία συνδυάζονται και συνθέτουν ένα υγιές, φιλοεπενδυτικό και αναπτυξιακό προφίλ. Επ' αυτού αναφέρω επιγραμματικά ότι, κάρη στην αναβάθμιση της S&P, οι κρατικές χρηματοπιστωτικές αγορές ανά τον κόσμο αισθάνονται ασφαλείς ώστε να συμπεριλάβουν την Ελλάδα στο πρόγραμμα των επενδύσεών τους. Κι όταν συμβαίνει αυτό, ξεκινά μια πορεία αλυσιδωτών αποτελεσμάτων, καθώς η ελληνική οικονομία κινείται πλέον σε αυτό που ονομάζουμε «ενάρετο κύκλο». Πρακτικά, προκύπτει μείωση στο κόστος δανεισμού προς όφελος των πολιτών της χώρας, είτε διαθέτουν επιχειρηματικά ενδιαφέροντα είτε περιορίζονται στην εκπλήρωση των στόχων, των επιθυμιών και των ονείρων τους ιδιωτικά, ως οικογενειάρχες κ.λπ. Προφανώς, σε μια εποχή αυξημένου πληθωρισμού και υψηλών επιτοκίων, η μείωση του κόστους δανεισμού είναι κάτι περισσότερο από ευπρόσδεκτο, εφόσον λειτουργεί ως εφελκυστήρας ανάπτυξης, σε κάθε κλίμακα και επίπεδο.

Επίσης, με την επενδυτική βαθμίδα η Ελλάδα μπορεί πλέον να προσελκύσει περισσότερα ξένα κεφάλαια και με αυτά να αποκτήσει μεγαλύτερη σταθερότητα, ευελιξία και προοπτικές περαιτέρω βελτίωσης των επιμέρους παραμέτρων της. Διότι, ακριβώς λόγω της αξιοπιστίας της, η Ελλάδα μπορεί να δανειζεται φθηνότερα ως κράτος. Κι επειδή το κράτος είναι οι πολίτες, δυνατικά φθηνότερα μπορούν να δανειστούν επίσης οι ελληνικές επιχειρήσεις και τα ελληνικά νοικοκυριά. Το οποίο με τη σειρά του συνεπάγεται ότι πρώτος από όλους ο ιδιωτικός τομέας επωφελείται από το μειωμένο και πιο σταθερό κόστος χρηματοδότησης, όταν παράγοντα με καθοριστική συμβολή στην αύξηση της κερδοφορίας. Με όλα αυτά, εντέλει ο καταναλωτής αποκτά μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη, ωθώντας την οικονομία, από τη βάση των λιανικών συναλλαγών έως τις επενδύσεις δισεκατομμυρίων και τα mega projects των στρατηγικών επενδυτών, σε μια εύρωστη, ρωμαλέα και ισχυρή μακροπρόθεσμα ανάπτυξη.

Γιατί το κλειδί είναι η εμπιστοσύνη, αυτή που κατάφερε να αποκαταστήσει η κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη, δικαιωνώντας τις θυσίες αλλά και τις προσδοκίες του ελληνικού λαού.

Η εμπιστοσύνη των ξένων αγορών στην Ελλάδα μεταφράζεται σε πολύ συγκεκριμένα στοιχεία, τα οποία συνθέτουν ένα υγιές και αναπτυξιακό προφίλ

Η ΔΙΚΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΑ

Η ΕΠΙΜΟΝΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ, ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΝΟΙΓΟΝΤΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΣΤΟΧΟΣ ΓΙΑ ΜΕΣΟ ΜΙΣΘΟ 1.500 ΕΥΡΩ, ΠΟΥ ΠΛΗΣΙΑΖΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ

Του **ΚΩΣΤΑ ΠΑΠΑΧΑΙΜΙΝΤΖΟΥ**
costaspap@gmail.com

Στις αρχές του χρόνου, ο Κυριάκος Μητσοτάκης έκανε ως πρωθυπουργός για πρώτη φορά το μακρινό ταξίδι στην Ιαπωνία. Πριν από το 2010 και το ξέσπασμα της κρίσης χρέους στην Ελλάδα, ιαπωνικές εταιρείες είχαν επενδύσει σε ελληνικά περιουσιακά στοιχεία (assets) περίπου 10 δισ. δολάρια. Το ποσό αυτό, μετά την κατάληξη της χώρας μας στα «σκουπίδια» (junk), μέσα σε ελάχιστο διάστημα μηδενίστηκε! Το μήνυμα που του μετέφεραν σε εκείνη την επίσκεψη στο Τόκιο οι επενδυτές και επιχειρηματίες που συνάντησε ήταν απλό: Η Ελλάδα παρουσιάζει ευκαιρίες για επενδύσεις σε διάφορους τομείς, αλλά το καταστατικό τους τούς απαγορεύει να επενδύσουν σε χώρα που είναι εκτός επενδυτικής βαθμίδας. Και να θέλουν, δηλαδή, πρακτικά δεν μπορούν.

Από τότε ουσιαστικά ο πρωθυπουργός ενσωμάτωσε στον προεκλογικό του λόγο την ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας, την οποία ανήγαγε σε «εθνικό στόχο». Δεσμεύθηκε, μάλιστα, δημόσια ότι ο στόχος αυτός θα γίνει πράξη μέσα στις επόμενες ημέρες της νέας διακυβέρνησης, εφόσον η Ν.Δ. επανεκλεγόταν στην εξουσία.

Τον Απρίλιο, μάλιστα, σε μία από τις πρώτες συζητήσεις στην έναρξη της προεκλογικής περιόδου, εξήγησε γιατί δίνει τόση έμφαση στην επίτευξη του στόχου αυτού: «Είμαστε μισό βήμα μακριά από την πολυπόθητη επενδυτική βαθμίδα. Θα μου πείτε: Γιατί σας ενδιαφέρει εσάς αυτό; Θα σας εξηγήσω με πολύ απλά λόγια: Τη στιγμή που η χώρα θα αποκτήσει επενδυτική βαθμίδα, αυτόματα θα μειωθεί το κόστος δανεισμού για τη χώρα, για τις τράπεζες, για τις επιχειρήσεις και για τα νοικοκυριά. Και θα έχουμε κλείσει οριστικά το κεφάλαιο των μνημονιακών χρόνων και της επώδυνης περιόδου, στην οποία κάποιος θέλουν να μας επιστρέψουν», είπε χαρακτηριστικά ο κ. Μητσοτάκης.

ΠΡΟΑΓΓΕΛΟΙ

«Μητσοτάκης και επενδυτική βαθμίδα είναι έννοιες ασύμμετρες», σημείωνε τότε, μεταξύ άλλων, σε ανακοίνωσή του ο ΣΥΡΙΖΑ - μια εκτίμηση που δεν δικαιώθηκε από τις εξελίξεις. Στις 31 Ιουλίου, ο ιαπωνικός οίκος Rating and Investment Information (R&I) αναβάθμισε το αξίοχρο του ελληνικού Δημοσίου στην επενδυτική βαθμίδα BBB- με σταθερές προοπτικές. Ο συγκεκριμένος δεν περιλαμβάνεται στους οίκους που αναγνωρίζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, όπως και ο γερμανικός οίκος

Score Ratings, που ανακοίνωσε στις 5 Αυγούστου την αναβάθμιση του αξιόχρεου του ελληνικού Δημοσίου στην επενδυτική βαθμίδα. Λειτουργήσαν, όμως, ουσιαστικά ως προάγγελοι της πρώτης αναβάθμισης από έναν από τους τέσσερις οίκους που αναγνωρίζει η ΕΚΤ, τον καναδικό οίκο αξιολόγησης DBRS Morningstar, που έδωσε στις 8 Σεπτεμβρίου στην Ελλάδα τη λεγόμενη επενδυτική βαθμίδα. Ακολούθησε στις 20 Οκτωβρίου ο δεύτερος αναγνωρισμένος οίκος, η S&P, και στην κυβέρνηση προσδοκούσαν ότι το ίδιο θα πράξει και η Fitch Ratings την 1η Δεκεμβρίου.

Η αναβάθμιση από τη Standard & Poor's και η μεγάλη ξένη επένδυση στην Alpha Bank προσφέρει πλέον αναπεριωμένο ηθικό και νέα πνοή στο πεδίο της οικονομίας για την κυβέρνηση, με το πρωθυπουργικό επιτελείο να εκτιμά ότι θα ακολουθήσουν κι άλλες θετικές ειδήσεις και -κυρίως- καινούργιες ελληνικές και ξένες επενδύσεις. «Τα δημόσια οικονομικά μας είναι σε τάξη, η οικονομία αναπτύσσεται με πολύ ταχύτερο ρυθμό από τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Παρά το γεγονός ότι η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται αντιμέτωπη με αντιξοότητες, έχουμε κάθε λόγο να είμαστε αισιόδοξοι για την Ελλάδα», ήταν το μήνυμα που έστειλε προ ημερών σε ομιλία του ο Κυριάκος Μητσοτάκης.

ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ

Στο υπουργείο Οικονομικών στέκονται ιδιαίτερα στο γεγονός ότι η S&P, όπως υπογραμμίζει στην έκθεσή της, αποδίδει στην Ελλάδα την επενδυτική βαθμίδα επειδή, μεταξύ άλλων, έχει επιτευχθεί σημαντική δημοσιονομική εξυγίανση, η οποία υποστηρίζεται από ταχεία ανάκαμψη της οικονομίας και έχει ως αποτέλεσμα η ελληνική κυβέρνηση να υπερκαλύπτει τους δημοσιονομικούς στόχους που η ίδια θέτει. Η ίδια έκθεση αναφέρει, επίσης, όπως υπογραμμίζουν, στην καθαρή εντολή που έλαβε η Νέα Δημοκρατία στις εκλογές, η οποία επιτρέπει στην κυβέρνηση να συνεχίσει τις μεταρρυθμίσεις.

Ακολούθησε αυτή την εβδομάδα η απόφαση μιας μεγάλης ευρωπαϊκής τράπεζας, της UniCredit, να επενδύσει στην Alpha Bank, με τον διευθυντή του οικονομικού γραφείου του πρωθυπουργού, Αλέξη Πατέλη, να επισημοποιεί ότι «η πατρίδα μας μπαίνει σε έναν ενάρετο κύκλο, που καθήκον μας είναι να αξιοποιήσουμε εις όφελος όλων των Ελλήνων, και ειδικά των ασθενέστερων».

Η αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας, όπως επισημαίνουν έμπειροι παρατηρητές, εξασφαλίζει πιο άνετη πρόσβαση στις αγορές, διευρύνοντας τις πηγές άντλησης των απαιτούμενων κεφαλαίων, και

Οι νέες -μικρές και μεγάλες- επενδύσεις τονώνουν την ανάπτυξη και στη συνέχεια δημιουργούν άμεσα και έμμεσα νέες θέσεις εργασίας

θα οδηγήσει στη διεύρυνση της επενδυτικής βάσης, αλλά και στην αποκλιμάκωση του κόστους δανεισμού, όχι μόνο για το κράτος, αλλά και για εκατομμύρια νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Στο κυβερνητικό επιτελείο εκτιμούν ότι όλα τα παραπάνω δημιουργούν μια αλυσίδα που φτάνει και στον κάθε πολίτη - και η οποία παράλληλα φέρνει πιο κοντά την επίτευξη του στόχου που έχει θέσει ο Κυριάκος Μητσοτάκης για άνοδο του μέσου μισθού στον ιδιωτικό τομέα στα 1.500 ευρώ τον μήνα.

Όπως τονίζουν, οι νέες -μικρές και μεγάλες- επενδύσεις τονώνουν την ανάπτυξη και στη συνέχεια δημιουργούν άμεσα και έμμεσα νέες θέσεις εργασίας. Αυτό, με τη σειρά του, οδηγεί στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών, αλλά και στην αύξηση των φορολογικών εσόδων για το κράτος, που θα μπορεί έτσι να στηρίξει με μεγαλύτερη ευκολία τα ευάλωτα νοικοκυριά, με όποια σχήματα επιδοτήσεων ή ενισχύσεων κρίνει κατάλληλα. Δημιουργεί, επίσης, τις απαραίτητες «άμυνες» που πρέπει να έχει η εθνική οικονομία σε περίπτωση ευρύτερης ανάφλεξης στη Μέση Ανατολή, η οποία θα οδηγήσει σε απότομο άνοδο των τιμών του πετρελαίου - και όχι μόνο.

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ
ΑΛΕΞΗ ΠΑΤΑΣΗ,
ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Οι πυλώνες της ανάπτυξης και τα πολλαπλά οφέλη

Η επίτευξη του εθνικού στόχου για ανάπτυξη της επενδυτικής βαθμίδας στηρίχθηκε πάνω σε τρεις πυλώνες:

Πρώτον, στη δημοσιονομική πειθαρχία. Το 2022 η χώρα μας είχε τη μεγαλύτερη πτώση στον λόγο χρέους προς ΑΕΠ στον κόσμο. Το 2023 και το 2024 το κρατικό μας έλλειμμα προβλέπεται να είναι μικρότερο από αυτό της Γερμανίας. Κριτικές αναφορές στον δημόσιο λόγο περί δημοσιονομικού εκτροχιασμού αποδείχθηκαν αβάσιμες.

Δεύτερον, στην εξμείνωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Το 2019 τα «κόκκινα» δάνεια αποτελούσαν σχεδόν το μισό του χαρτοφυλακίου των τραπεζών. Με τον «Ηρακλή» και τον νέο πτωχευτικό κώδικα αυτά απομειώθηκαν δραστικά. Οι ανασκεφαλοποιήσεις του 2021 -που τότε λειοδότησαν από πολλούς- βοήθησαν.

Τρίτον, στις μεταρρυθμίσεις. Δύο νομοσχέδια την εβδομάδα, κατά μέσο όρο, την προηγούμενη τετραετία. Και, φυσικά, στην πολιτική σταθερότητα. Μεταρρυθμιστική κυβέρνηση με κοινοβουλευτική πλειοψηφία σε έναν πλανήτη που δοκιμάζεται από τον λαϊκισμό.

Η επενδυτική βαθμίδα αποτελεί μια σφραγίδα αξιοπιστίας, ότι ανήκουμε στις χώρες που τακτοποιούν τα του σίκου τους. Η σφραγίδα αυτή απελευθερώνει επενδυτές που πιθανώς να είχαν κάποιο ενδοίσημο (ή θεσμικά εμπόδια) να επενδύσουν σε χώρα που αξιολογείται ως junk, δηλαδή «σκουπίδι».

Δεν είναι, για παράδειγμα, τυχαίο ότι λίγες μόνο μέρες μετά την αναβάθμιση της χώρας μας από τον οίκο S&P Global έχουμε, για πρώτη φορά εδώ και 17 χρόνια, επίσημη προσφορά μεγάλης ευρωπαϊκής τράπεζας για συνεργασία με συστημική ελληνική.

Η επενδυτική βαθμίδα μειώνει το κόστος δανεισμού, όχι μόνο για την κυβέρνηση, αλλά και για τον ιδιωτικό τομέα. Πρόσφατη μελέτη της Τραπέζης της Ελλάδος σε δείγμα 93 οικονομικών συμπεράνει ότι η συνολική μείωση των αποδόσεων των ομολόγων 10ετούς διάρκειας από την ανάπτυξη επενδυτικής βαθμίδας ανέρχεται σε 70-100 μονάδες βάσης.

Η μελέτη βρίσκει επίσης θετική συνέπεια στο ΑΕΠ, με αύξηση 1% βραχυχρόνια και 2,5% μακροχρόνια, και μείωση της μεταβλητότητας του ΑΕΠ κατά 0,5%.

Ενα μεγάλο μέρος της θετικής επίδρασης της ανάπτυξης της επενδυτικής βαθμίδας διοικείται μέσω του τραπεζικού συστήματος, διότι η μείωση του κόστους άντλησης κεφαλαίων των τραπεζών οδηγεί σε αύξηση των δανείων προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

Υπάρχουν και επενδυτές (όπως, π.χ., πολλοί Ιάπωνες διαχειριστές κεφαλαίων) που το καταστατικό τους απαγορεύει την επένδυση σε χώρες που δεν έχουν την επενδυτική βαθμίδα. Η ανάπτυξή της, λοιπόν, από τη χώρα μας ύστερα από 13 χρόνια θα απελευθερώσει αυτά τα κεφάλαια. Για αρκετά χρόνια ακούγαμε για τον στόχο της επενδυτικής βαθμίδας. Και τώρα, τι; Ο επόμενος οικονομικός μας στόχος είναι ένας: η σύγκλιση των μισθών με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Προσδοκούμε ότι η αξιοπιστία που έχει κερδηθεί και από την κατάκτηση του στόχου της επενδυτικής βαθμίδας θα συμβάλει και ως προς τον στόχο αυτόν.

Η επενδυτική βαθμίδα αποτελεί μια σφραγίδα αξιοπιστίας, ότι ανήκουμε στις χώρες που τακτοποιούν τα του σίκου τους

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΝ “ΧΑΡΤΗ” ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ

ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ, ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ, ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Της **ΝΕΝΑΣ ΜΑΛΙΑΡΑ**
newspaper@parapolitika.gr

Σφραγίδα αξιοπιστίας για την Ελλάδα και επιστάγμα μιας μακρόχρονης προσπάθειας για την ανόρθωση της ελληνικής οικονομίας, την οποία υποστηρίζει η ελληνική κοινωνία, αποτελεί η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας για τη χώρα μας από τέσσερις οίκους αξιολόγησης, εκ των οποίων δύο -η DBRS και πρόσφατα η Standard & Poor's- είναι επίσημα αναγνωρισμένοι από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας αποτελεί ορόσημο για την ελληνική οικονομία, καθώς ύστερα από 13 χρόνια ξαναβάζει την Ελλάδα στον «χάρτη» των μεγάλων και μακροπρόθεσμων διεθνών επενδυτών, διαμορφώνοντας πολύ ευνοϊκές συνθήκες δανεισμού για το ελληνικό Δημόσιο, τις τράπεζες, τα ασφαλιστικά ταμεία και, κυρίως, τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Τα οφέλη της επενδυτικής βαθμίδας θα διακυθούν μέχρι το απλό νοικοκυριό και τον μικρομεσαίο επιχειρηματία, που θα δουν, σε μια

εποχή συσταλτικής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ (δηλ. υψηλών επιτοκίων), το κόστος δανεισμού τους να μειώνεται. Παράλληλα, η έλευση νέων, ισχυρότερων και μακροπρόθεσμων επενδυτών που θα επενδύσουν στη χώρα μας θα ανοίξει περισσότερες και καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Η επενδυτική βαθμίδα δεν είναι κάτι θεωρητικό ή κάτι που αφορά λίγους. Αξίζει να θυμηθεί κανείς ότι, όταν οι ξένοι οίκοι, πριν από κάποια χρόνια (και συγκεκριμένα πρώτη η S&P το 2009), υποβάθμισαν την ελληνική οικονομία, αυτό οδήγησε στα μνημόνια και στα μέτρα λιτότητας, από τα οποία επλήγησαν πολύ σκληρότερα οι πιο αδύναμοι οικονομικά. Τώρα, με την αναβάθμιση στην επενδυτική βαθμίδα, δημιουργούνται συνθήκες αύξησης του πλούτου της χώρας και αύξησης των εισοδημάτων όλων των Ελλήνων, βγάζοντας από τη φτωχοποίηση τους πλέον αδύναμους.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Έκοντας την επενδυτική βαθμίδα, η Ελλάδα μπορεί πλέον να προσελκύσει κεφάλαια από τη δεκάμηνη των τρισεκατομμυρίων που διακινούν οι

13 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ,
Η ΕΛΛΑΔΑ ΞΑΝΑΓΙΝΕΤΑΙ
ΧΩΡΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΙ
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ
ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ — ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Η χώρα μπορεί να προσελκύσει κεφάλαια από τη δεκάμηνη των τρισεκατομμυρίων, τα οποία πάνε μόνο σε χώρες με investment grade

Η έλευση νέων, ισχυρότερων επενδυτών θα ανοίξει περισσότερες και καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας

Δημιουργούνται συνθήκες αύξησης του πλούτου της χώρας και των εισοδημάτων των Ελλήνων

Επενδυτική βαθμίδα, επιτέλους!

Κινούμενη σε πεδίο παγκόσμιων κινδύνων, προερχόμενη από βαθιές κρίσεις, καθώς και με δομικές αδυναμίες, η ελληνική οικονομία κινείται παρά ταύτα με θετικό πρόσημο. Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας, που συμβαίνει σταδιακά αυτό το διάστημα, με διδοικτικές αξιολογήσεις των οίκων, είναι επιβεβαίωση αυτής της πορείας, αλλά και σύμμαχος για τα επόμενα βήματα. Δεν μπορεί, όμως, να αποτελεί σήμα για εγκατάλειψη της προσπάθειας περαιτέρω ενδυνάμωσης της παραγωγικής βάσης. Αλλιώς, τόσο ο βαθμός αξιολόγησης όσο και η ψαλίδα στο κόστος δανεισμού από την υπόλοιπη Ευρώπη παραμένουν σε δυσμενέστερα επίπεδα σε σχέση με την περίοδο προ κρίσης. Η αξιολόγηση σε επενδυτική βαθμίδα σημαίνει κάτι απλό, αλλά κρίσιμο: αναγνώριση σχετικά χαμηλού πιστοληπτικού κινδύνου. Οι παράγοντες που λαμβάνουν υπόψη οι οίκοι αξιολόγησης είναι διαρθρωτικοί, μακροοικονομικοί, δημοσιονομικοί και το εξωτερικό ισοζύγιο. Επικεντρώνονται σε εκτιμήσεις για τις προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα. Το 2010, σε συνέχεια επιδείνωσης των θεμελιωδών

μεγεθών της ελληνικής οικονομίας αλλά και αμφισβήτησης της αξιοπιστίας κεντρικών στατιστικών στοιχείων, το ελληνικό Δημόσιο «έκασε» την επενδυτική βαθμίδα απότομα, από όλους τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης. Το κόστος νέου δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου εκτοξεύθηκε κατά τη διάρκεια της κρίσης και διατηρήθηκε σε πολύ υψηλά επίπεδα για μία δεκαετία. Ο χρόνος παραμονής εκτός επενδυτικής βαθμίδας ξεπέρασε σε διάρκεια τις υπόλοιπες χώρες της ευρωζώνης που αντιμετώπισαν οικονομική κρίση. Η Κύπρος και η Πορτογαλία παρέμειναν εκτός επενδυτικής βαθμίδας για λίγο παραπάνω από έξι έτη, ενώ την ανέκτησαν εντός τριών και τεσσάρων ετών αντίστοιχα, μετά τη λήξη των προγραμμάτων τους. Για την Ελλάδα, η ανάκτησή της ξεκίνησε στα μέσα του 2023, δηλαδή 13 έτη μετά την απώλειά της και πέντε έτη μετά τη λήξη του τελευταίου προγράμματος προσαρμογής. Τα οφέλη εφεξής είναι μεγάλα. Τα ελληνικά ομόλογα καθίστανται επιλέξιμα κρέοντα για επενδύσεις από μεγάλους διεθνείς, θεσμικούς και μακροπρόθεσμους επενδυτές. Τα ελληνικά κρέοντα μπορούν να χρησιμο-

ποιηθούν ως εκέγγα έναντι διατραπεζικού δανεισμού. Επιτρέπεται επίσης στα ελληνικά ομόλογα, κρατικά και εταιρικά, να είναι επιλέξιμα από την ΕΚΤ στις πολιτικές ποσοτικές καλάρωσες, σε όρους εφάμιλλους με τα υπόλοιπα μέλη του ευρωσυστήματος, χωρίς ειδική εξαιρεση. Ευρύτερα, το θετικό σήμα για τις αγορές βελτώνει τις προσδοκίες και το κόστος χρηματοδότησης του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Συνολικά, η επενδυτική βαθμίδα είναι αναγκαία συνθήκη για την αύξηση των επενδύσεων, ώστε να τεθεί η οικονομία μας συστηματικά σε τροχιά ισχυρής ανάπτυξης. Είναι, όμως, και επαρκής. Για την ελληνική οικονομία, αναδεικνύεται σημαντικός στόχος το κόστος χρηματοδότησης των επενδύσεων να είναι συγκρίσιμο και ανταγωνιστικό με το αντίστοιχο στις υπόλοιπες οικονομίες εντός της νομισματικής ένωσης. Για να επιτευχθεί αυτό, είναι απαραίτητες μεταρρυθμιστικές πολιτικές οι οποίες θα ενισχύουν συστηματικά την πιστοληπτική κανονότητα των εγκώριων παραγωγικών φορέων, καθώς και τη σχέση απόδοσης-ρίσκου των παραγωγικών επενδύσεων, ιδίως των πιο μακροπρόθεσμων.

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ
ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ,
ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΙΟΒΕ
ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Η αξιολόγηση σημαίνει αναγνώριση σχετικά χαμηλού πιστοληπτικού κινδύνου

ΤΡΑΠΕΖΕΣ — ΔΑΝΕΙΑ
Διαμορφώνονται
ευνοϊκές συνθήκες
δανεισμού για
το Δημόσιο,
τις τράπεζες,
τα Ταμεία, αλλά
και τα νοικοκυριά
και τις επιχειρήσεις

Αναβάθμιση και ισχυροποίηση των ελληνικών τραπεζών, που θα μπορέσουν έτσι να αυξήσουν τις χορηγήσεις τους

Αποτέλεσμα:
 Χορήγηση φθηνότερων δανείων από τις τράπεζες σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις

ΟΦΕΛΟΣ ΓΙΑ
ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ
ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΣ ΓΙΑ
ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ

Τα οφέλη θα διαχυθούν
μέχρι το απλό νοικοκυριό
και τον μικρομεσαίο
επιχειρηματία

Μεγάλοι διεθνείς επενδυτές, οι οποίοι, εκ του καταστατικού τους, μπορούν να επενδύουν μόνο σε χώρες με investment grade. Τα κεφάλαια αυτά θα κατευθυνθούν στην αγορά των ελληνικών ομολόγων, των μετοχών, των ακινήτων και των λοιπών ελληνικών περιουσιακών στοιχείων. Μέχρι πρότινος, που η Ελλάδα δεν είχε επενδυτική βαθμίδα, οι μεγάλοι επενδυτές δεν ασκούνταν καν με τις ελληνικές εταιρείες, έστω κι αν αυτές ήταν μεγάλες, κερδοφόρες και ανταγωνιστικές. Στην ίδια λογική, δεν τους αφορούσαν οι τίτλοι του ελληνικού Δημοσίου ή άλλες επενδύσεις στην Ελλάδα. Ακόμα και επενδυτές που επιτρεπόταν από το καταστατικό τους να τοποθετούνται σε αγορές χωρίς την επενδυτική βαθμίδα αποτιμούσαν τις επενδύσεις τους στην Ελλάδα με έκπτωση, με το αιτιολογικό ότι αυτές έχουν μεγάλο ρίσκο. Έτσι, για παράδειγμα, πλήρωναν πολύ λιγότερα για να αγοράσουν κτίρια γραφείων, διαμορφώνοντας χαμηλότερα και τις τιμές για τα παρακείμενα ακίνητα των πολιτών. Γενικά, χωρίς την επενδυτική βαθμίδα η Ελλάδα ήταν «φθηνή» για τους επενδυτές και «ακριβή» για τους πολίτες της. Ο αντίκτυπος της επενδυτικής βαθμίδας αποτυπώνεται πρώτα στη μείωση του κόστους δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου. Το 2024 το ελληνικό Δημόσιο σκοπεύει να εκδώσει ομόλογα για να αντλήσει από τις αγορές κεφάλαια 6-7 δισ. ευρώ. Τα κεφάλαια αυτά θα μπορεί να τα αντλήσει φθηνότερα ή θα έχει τη δυνατότητα να αυξήσει το ποσό των εκδόσεων ομολόγων, δεδομένης της αυξημένης ζήτησης από επενδυτές λόγω επενδυτικής βαθμίδας. Σε κάθε περίπτωση, προκύπτει όφελος για το δημόσιο χρέος, αλλά και χώρος για δημιουργία πλεονασμάτων, τα οποία θα μπορεί να καρπωθεί η ελληνική κοινωνία. Οπως ακριβώς το Δημόσιο θα δει το κόστος χρηματοδότησής του να μειώνεται, το ίδιο θα συμβεί με τις ελληνικές τράπεζες, οι οποίες θα

αναβαθμιστούν επίσης. Οι ελληνικές τράπεζες θα μπορούν να χρηματοδοτούνται από τις αγορές με κόστος μειωμένο κατά 30%-40%, όπως εκτιμάται. Και αυτό, σε μια κρίσιμη περίοδο, καθώς οφείλουν να αντλήσουν κεφάλαια για την κάλυψη των αυξημένων εποπτικών υποχρεώσεών τους (κεφάλαια MREL κ.ά.) ή να προσελκύσουν νέα κεφάλαια για να ενισχύσουν το μέγεθος και την κεφαλαιακή τους επάρκεια. Η προσέλκυση, δε, ισχυρών μακροπρόθεσμων επενδυτών στις ελληνικές τράπεζες είναι κρίσιμη στην παρούσα φάση, καθώς το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας θέλει να πουλήσει τις συμμετοχές που αναγκαστικά απέκτησε στις ελληνικές τράπεζες, στριζόντάς τις στις ανακεφαλαιοποιήσεις τους το 2013-2015. Και αυτό θέλει -και μπορεί να το κάνει με την επενδυτική βαθμίδα- με υψηλότερα τιμήματα, που θα περιορίσουν τις απώλειες των Ελλήνων φορολογουμένων από τη στήριξη των τραπεζών. Το χαμηλότερο κόστος δανεισμού των ελληνικών τραπεζών θα τους δώσει μεγαλύτερη δυνατότητα να αυξήσουν τις χορηγήσεις τους και θα ενισχύει την κερδοφορία τους. Ως αποτέλεσμα, θα μπορέσουν να επιταχύνουν τη μείωση του αναβαλλόμενου φόρου στα εποπτικά τους κεφάλαια, αυξάνοντας τα ποσοτικά τους κεφάλαια.

ΦΘΗΝΟΤΕΡΑ ΔΑΝΕΙΑ

Ο απλός πολίτης μπορεί να μη συνειδητοποιεί πόσο σημαντικό είναι για μια χώρα ένα ισχυρό τραπεζικό σύστημα. Στην πράξη, το τραπεζικό σύστημα είναι η καρδιά της οικονομίας. Αν αυτό είναι ισχυρό, είναι ισχυρή και η οικονομία. Όταν οι ελληνικές τράπεζες δεν ήταν υγιείς, δανείζονταν ακριβά ή δεν μπορούσαν να δανειστούν καθόλου, το αποτέλεσμα ήταν τα capital controls. Εν ολίγοις, αδύναμο τραπεζικό σύστημα σημαίνει περιορισμοί και κίνδυνος για τις αποταμιεύσεις των πολιτών. Παράλληλα, ένα ισχυρό τραπεζικό σύστημα, το οποίο χρηματοδοτείται με χαμηλότερο κόστος, μπορεί να διοικηθεί περισσότερο και φθηνότερα δάνεια στην πραγματική οικονομία, δηλαδή σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Σημειώνεται ότι τα παραπάνω αποκτούν ακόμα μεγαλύτερη σημασία τα επόμενα χρόνια, που από το τραπεζικό σύστημα θα περάσουν τα σημαντικά σε όγκο κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και λοιποί κοινοτικοί και εθνικοί πόροι.

Σημαντικό επίτευγμα, που απαιτεί συνεχείς προσπάθειες

Η

Ελλάδα, έπειτα από 13 χρόνια, ανέκτησε επενδυτική βαθμίδα στην πιστοληπτική της ικανότητα από τη Standard & Poor's Global Ratings (S&P). Ο διεθνής οίκος, με την απόφαση αυτή, αναγνωρίζει ότι η Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, πέτυχε δημοσιονομικές και οικονομικές επιδόσεις που ήταν ανώτερες των προσδοκιών και ασφαλώς πολύ καλύτερες από τους περισσότερους ομολόγους της στη ζώνη του ευρώ. Εδώσε ψήφο εμπιστοσύνης στις προοπτικές της εθνικής μας οικονομίας, κάτι που μπορεί να προσδώσει πολλαπλά οφέλη στην προσπάθειά μας να επιταχύνουμε την πραγματική σύγκλιση με τις χώρες της ευρωζώνης. Σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο για την παγκόσμια οικονομία, με τεράστιες γεωπολιτικές και κλιματικές αβεβαιότητες, η Ελλάδα μπορεί να μπει στον ενάρετο κύκλο της μείωσης των επιτοκίων δανεισμού για το Δημόσιο, τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά και την αύξηση της ρευστότητας των τραπεζών. Η Ελλάδα επιστρέφει στην ομάδα των ευρωπαϊκών χωρών και όλων των ανεπτυγμένων

οικονομιών, στις οποίες οι αγορές κρίνουν ότι η ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών δεν εγκυμονεί κινδύνους χρεοκοπίας. Η οικονομία μας μπορεί να προσελκύσει ακόμα περισσότερες άμεσες ξένες επενδύσεις, που είναι αναγκαίες για να αλλάξουμε το παραγωγικό μας μοντέλο και να κατακτήσουμε τον εθνικό στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης. Η αναβάθμιση σε επενδυτική βαθμίδα είναι ένα σημαντικό επίτευγμα, διαμορφώνει ασφαλώς ένα ευνοϊκότερο περιβάλλον για την ανάπτυξη, αλλά απαιτεί συνεχείς προσπάθειες για να διατηρηθεί και να βελτιωθεί περαιτέρω. Η προσπάθεια για δημοσιονομική πειθαρχία θα πρέπει να συνεχισθεί με συνέπεια και συσπείρωση, όλα τα επόμενα χρόνια. Το δημόσιο χρέος πρέπει να αποκλιμακωθεί, ενώ το ιδιωτικό χρέος πρέπει να επανέλθει σε λογισμένα επίπεδα. Ο περιορισμός της φοροδιαφυγής και ο επανασχεδιασμός των κρατικών δαπανών από μηδενική βάση είναι μονόδρομος, αν θέλουμε να περιορίσουμε περαιτέρω τους άμεσους

και έμμεσους φόρους για επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Είναι, όμως, και απαραίτητη προϋπόθεση για μια κοινωνία με περισσότερη δικαιοσύνη. Οι μεγάλες διαρθρωτικές αλλαγές πρέπει να υλοποιηθούν χωρίς άλλη αναβολή, για να βάλουμε, επιτέλους, στην άκρη όλα εκείνα που εμποδίζουν κράτος, θεσμούς, αγορές και επιχειρήσεις να λειτουργήσουν με διαφάνεια και αποτελεσματικότητα. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού, στην υλοποίηση της ενεργειακής στρατηγικής, που μπορεί να συμβάλει τόσο στη μείωση του κόστους όσο και στην απεξάρτηση από πολυδάπανες εισαγωγές ενέργειας, και στην επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης, που παραμένει ένα μεγάλο αντικίνητρο για την προσέλκυση επενδύσεων. Η Ελλάδα μπορεί να καμωγέλα και να αισιοδοξεί. Στο χέρι μας είναι να δώσουμε στις δυνάμεις της παραγωγής, της γνώσης και της καινοτομίας, του επιχειρείν και της δημιουργίας το οξυγόνο που χρειάζονται για να μεγαλοφυγήσουν.

ΑΡΧΗΡΘΗΣ
ΣΟΦΙΑΣ ΚΟΥΒΕΝΑΚΗ-ΕΦΡΑΙΜΟΓΛΟΥ,
 ΠΡΕΣΒΥΤΗΡΟΥ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ
 ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
 ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Η προσπάθεια για δημοσιονομική πειθαρχία θα πρέπει να συνεχισθεί